

Stilte in de storm

Myra de Rooy, geoloog, schrijver en bergsporter, trok in haar eentje van het zuidelijkste puntje van Noorwegen naar de Noordkaap, 3000 kilometer. Myra reisde in alle seizoenen, zag het noorderlicht en de middernachtzon. In haar boek *In de lengte* beschrijft ze haar innerlijke reis, ontmoetingen onderweg en de kracht en schoonheid van de bergen. *Stilte in de storm* is het ingekorte hoofdstuk van de tocht in Setesdalsheiene-Ryfylkeheiane toen Myra drie weken niemand tegenkwam, op twee skiërs na die het gebied ontvluchtten vanwege de barre wintercondities.

Tekst en beeld Myra de Rooy

Ik hoopte één nacht in Krossvatn te blijven, maar sneeuwvlokken jagen horizontaal langs de vensters. Het gebouw kreunt en kraakt. Naast de toegangsdeur bonkt de metalen sneeuwschep van de hut als een wildeman tegen de houten buitenmuur. Het is ruim vijftig kilometer naar de volgende berghut. Ik ben bang dat ik die afstand naar Bleskestadmoen in stukken moet knippen en onderweg gedwongen word meermaals te kamperen. Ik ben geen supervrouw en loop tegen mijn grenzen aan. Tijdens mijn voorbereidingen las ik over een Noorse skiër die Norge på Langs volbracht. Hij arriveerde veilig op de Noordkaap, maar voordat het zo ver was, maakte hij – verder dan waar ik nu ben – een hachelijk avontuur mee. Bij de afdaling in een nauw dal, met de naam Turistskardet, werd de man overvallen door een lawine. De sneeuw omsloot hem alsof hij in beton werd gegoten, met toerlanglaufski's en rugzak en al. De skibindingen kon hij niet losmaken, wel wist hij de veters los te wringen en zijn voeten uit zijn schoenen te wriemelen. Het lawineslachtoffer krabbelde na negen uitputtende uren graafwerk uit wat zijn tijdelijke graf had kunnen worden. Bibberend zette hij zijn tent op en kroop uitgeput in zijn slaapzak. De onfortuinlijke skiër bleef dagen liggen om bij te komen. Toen hij weer op krachten was, groef hij zijn ski's en schoenen uit. Uitgeput bereikte hij het Haukelisetser berghotel, de toegangspoort tot Hardan-

gervidda. Een dergelijk verhaal is geen aanmoediging om met beestenweer aan dezelfde route te beginnen.

Na tweeëneenhalve dag en drie nachten op deze plek popel ik om verder te trekken. Als de ochtendwind tijdelijk een bries wordt, kom ik direct in actie. Jachtige wolken, die ruimte maken voor een schuchtere zon, vormen mijn startsein. Het is tien uur, aan de late kant. Op tijd Stranddalen bereiken, lijkt een utopie. Ik gebruik een tekening op de kaart, halverwege de route, als houvast. Dat zwarte driehoekje kan volgens de legenda een schuilhut betekenen, maar ik heb me daar al eerder in vergist. De sneeuwcondities op de grond zijn verbeterd en omdat ik vooral over langgerekte meren ga lopen en weinig reliëf verwacht, probeer ik het op ski's. Vlak boven het bevroren oppervlak blaast een straffe onderwind, die aan elkaar geplakte vlokken meevoert. Het lijkt of ik me voortbeweeg in een stromende sneeuwrievier die tot ver over mijn enkels golft. Als ik stilsta, kan ik mijn ski's niet zien. Kees, mijn slee, vangt ook de nodige sneeuw.

Bij Gravetjørna slaat mijn oorspronkelijke winterroute naar het noorden af, onder langs dreigende rotsen. Ik voel me opgelucht dat ik dat zijdal richting Bleskestadmoen niet insla. Een keten van meren voert me naar het grotere Kaldevatn. Ik slof als een bejaarde vooruit, want sneeuwbanken als lage duinen belemmeren

Myra de Rooy is geoloog, schrijver en bergsporter.

en vertragen mijn voortgang. Stug doorzetten, een kilometer zuidelijk van de punt van het ijsmeer moet de schuilhut liggen. Het gaat goed, tot bij een oplopende verijsde helling. Kees kapseist en ik moet mijn ski's voor sneeuwschoenen verruilen. De hut ligt boven de doorgaande route en wanneer ik stijg, verschijnt er een dakje dat uitgroeit tot een bescheiden privéhut. Het ziet er genoeglijk uit met een houtkachel, stoelen rond een met een kleed afgedekte tafel en een kookhoekje. Helaas kan ik dat slechts van buitenaf door de ruiten zien. Terwijl de wind aan

mij sjort, trek ik aan de buitendeur. Afgesloten! Met de kruiskopschroeven-draaier uit mijn reparatieset probeer ik de schroeven die het slot op hun plaats houden te verwijderen. Ik ben geen goede insluiper, een verroeste moer en bout geven zich niet gewonnen. Daarom plaats ik de schroeven terug. Het is te laat om verder te gaan en waar vind ik op korte termijn een vlak stuk anders dan bij het huisje? Het gebouw vormt een obstakel voor de windvlagen. De stormwind speelt een spelletje touwtrekken en probeert het flapperende

tentdoek uit mijn handen te rukken. De scheerlijnen veranker ik aan een tegen de huttenmuur bevestigde ladder, aan de andere kant graaf ik sneeuwharingen in en de verticaal in de sneeuw gezette ski's zijn extra ankers. Mijn eigen gewicht en dat van mijn bagage zijn verdere ballast. Kees bind ik vast om wegblazen te voorkomen. Een scheur in het tentdoek kan fataal zijn.

De nacht is een stormhel. De weergoden gaan krijsend te keer, ze janken, huilen en brullen. Ik verlang naar de stilte, die ik ook in de bergen ervaar. Sommigen boezemt gebrek aan geluid angst in, voor mij schept geluidloosheid de ruimte om na te denken over waar het in het leven eigenlijk om gaat. Stilte kan lavend zijn. Terwijl de zon de berghellingen streelt, ontspannen rusten in de schaduw van een granietblok dat een miljoenenjaren oude geschiedenis in zich draagt, of zo'n zeldzaam moment wanneer er na een beklimming geen zuchtje wind te voelen is, terwijl de wereld zwijgzaam aan mijn voeten ligt. Meer is er voor mij niet nodig om gelukkig te zijn.

Nu bevind ik me in een andere wereld. De onbarmhartige strijd die buiten woedt, is van een andere orde. Bulderend komen de stormvlagen aan galopperen, als een kudde losgeslagen paarden. Het lijken beukende golven, die woest tegen het tentdoek slaan. Deze nacht is turbulent en onstuimig. Afwisselend proberen ongetemde krachten mijn tent plat te duwen en op te tillen. Met mijn muts ver over mijn oren getrokken en diep weggekropen in mijn slaapzakcocon, zing ik lerse en Schotse ballades. Dezelfde die ik als tiener zong terwijl ik mezelf op mijn gitaar begeleidde. In Krossvatn zong ik ook, om de tijd te doden. Hier zing ik uit volle borst om boven het kabaal uit te komen en om het gebulder weg te dringen. Door zelf lawaai te maken, laat ik de angst niet toe over wat er gebeurt, mocht het tentdoek scheuren en de voortjagende sneeuw als ongewenste gast binnendringen. Dagenlang heb ik mijn stem niet gebruikt en nu hoor ik mezelf. Een traditioneel lied, oud als de elementen.

"O hear the wind, blowing its tune, as it comes galloping by, yes by, galloping by, galloping by, as it comes galloping by." De razende stormwind kan ik niet overstemmen. Ik zing niet langer tegen, maar

met de wind. Ik val in een onrustige slaap en word af en toe wakker geschud en gewekt door lawaai en beweging om me heen. Iedereen kent de uitdrukking 'de stilte voor de storm', er is echter ook een geheimzinnige en dreigende stilte in de storm. Zo ook nu. De wind zwijgt kortstondig waarna het geweld opnieuw in alle hevigheid losbreekt. Deze stilte is onheilspellend, alsof de storm plotseling zijn adem inhoudt. In dit korte moment waarin de wereld stopt met draaien, hoop ik dat het geweld niet terugkeert, maar ik weet dat hij in volle heftigheid opnieuw zal toeslaan. Dat is de stilte in de storm. Een gespannen stilte, waarin ik haast vergeet te ademen om te luisteren naar wat komen gaat.

De dag is nog niet ontwaakt als de stormwind zich, als een puber na een nacht luidruchtig doorzakken, als een blok te ruste legt. Het is de doodse stilte die me wekt en ik gebruik het ontbreken van geluid en beweging door bijgelicht door mijn koplamp de brander aan te steken en sneeuw te smelten voor thee en ontbijtpap. Daarna wacht ik lang uitgestrekt in de slaapzak tot de duisternis overgaat in ochtendschemer.

Helaas duurt de windstilte slechts een half uur voor er opnieuw plagend aan mijn tent wordt getrokken. Mijn mummie-slaapzak voelt als een koesterende cocon, waarin ik bijna vijftien uur heb doorgebracht. Het wordt tijd om weer te gaan vlianderen, maar de storm is er nog steeds. Waarom ben ik hieraan begonnen? Het vooruitzicht langer op deze winderige plaats te blijven, staat me tegen. Ik pak zoals iedere dag mijn spullen sneeuwdicht in en alles ligt startklaar aan de voorzijde van de tent. Tijdens een volgende windrust dump ik de hele zoi in de bagagetas op Kees. Na de bliksemactie trek ik me schielijk onder het tentdoek terug omdat opdringerige sneeuwvlokken zich aandienen. Hoelang blijf ik wachten op een isolatiematje in de verder lege tent? De kou probeert mijn winddichte kleren binnen te dringen. Roerloos zitten gaat hand in hand met onderkoeling. Ik moet iets doen om niet te verstijven en twijfel of ik mijn slaapzak tevoorschijn zal halen of een ander wondermiddel in de strijd ga gooien - eentje die ik nooit eerder gebruikte: hand- en voetwarmers. Het resultaat valt tegen. Het redmiddel voelt

meer als een zoethoudertje en bovendien is het slechts voor eenmalig gebruik. Dat is een argument om haastig de tent in te pakken en te vertrekken. Na een robbertje vechten met windvlagen, die brutaal mijn tent proberen te claimen, sta ik om tien uur in de startblokken. De kaart belooft reliëf en ik verwacht verijsde passages tegen te komen. Daarom liften de ski's met Kees mee en heb ik vanaf de eerste stap de sneeuwtrackers onder mijn schoenzolen.

De terreincondities zijn verslechterd en dat vertraagt mijn tocht. Ik schuifel over hellende ijsvlakken en ploeter waar sneeuw zich plaatselijk heeft opgehoogd. Op de golvende hoogvlakte Venaheie heb ik de gps, kaart en kompas nodig om in het onoverzichtelijke terrein mijn weg te vinden. Net als gisteren waait er een straffe onderwind, die aan elkaar gekitte sneeuw meevoert.

Ik vorder langzaam, maar gestaag. Nog twee kilometer naar de berghut, naar de warmte van een houtkachel, rechtop kunnen staan zonder dat stormwind me haast omduwt. Slechts luttele kilometers, maar dan begint de ellende ... Een smalle kloof snijdt als een litteken door het landschap en scheidt de uitlopers van de toppen Ravnanuten en de Smørslagenuten. De luchtstromen lijken zich door het ravijn te persen. Het bergplateau hogerop was kinderspel vergeleken met dit terrein. Doordat er deze winter weinig sneeuw viel zijn delen van de dalbodem nauwelijks of niet met sneeuw bedekt en de aanwezige sneeuwlaag lijkt plaatselijk meer op zwart glimmend ijs. Forse keien vormen drempels voor Kees. Ik laat hem regelmatig staan om verderop een oplossing door het keiendoolhof te vinden.

Een riviertje gorgelt onder het ijs. Ik trap eenmaal door het ijsvlak heen. Een snelle reactie voorkomt dat ijswater mijn schoen binnen golft. Op de plaatsen waar de sneeuw volledig ontbreekt, sleur ik met pijn in mijn hart de kuipslee over stenen en loopt hij nieuwe krassen op. Soms moet ik de slee voor laten gaan. Ik laat het geval voorzichtig aan de trekstangen vieren tot een lager sneeuwplateau en volg dan met gecontroleerde ministappen.

Ik denk niet langer in af te leggen kilometers, maar in gedachtesprongen van schamele meters. Ieder probleem vergt een eigen aanpak, verder denken dan de volgende versperring kan ik niet. Wat een tijdrovend proces. Ik overweeg zelfs om Kees in de rotskloof achter te laten en slechts het allernoodzakelijkste mee te nemen. Dan kan ik morgen vanuit Stranddalen terugkeren om hem op te halen. Maar dat voelt als verraad, alsof ik mijn reismaat in de steek laat. Daarom worstelen we samen door. Wij hebben een haat-liefdeverhouding. Kees kan onhandelbaar, onberekenbaar en irritant recalcitrant zijn. Toch blijft de vervoerder van mijn spullen mijn maatje, mijn helper en redder in de nood.

Dan kijken de rotsen, verbreedt het dal zich en is het eind van de martelgang in zicht. Aan de overkant van het Stranddalsvatnet zie ik gebouwen liggen. Deze berghut wordt in de zomer als de parel van het Ryfylkeheiane-gebied aangeduid, voor mij ziet het eruit als het paradijs. Die laatste duizend meter geven zich echter evenmin gewonnen. De wind blies hier sneeuwribbels op, waarna ze opvroren. Met afhanginge schouders en lood in mijn benen loop ik over het ijswasbord. In de zomermaanden is het grootste gebouw een bediende berghut, waar een kok dampende maaltijden op tafel zet. De naastgelegen onbemande winterhut wordt nu mijn onderkomen.

Vrienden vroegen voor vertrek of ik honden had om mijn bagage te trekken. "Ik ben de hond", was toen mijn respons. Iemand dacht zelfs dat ik mijn slee ging duwen, als een kinderwagen. Ik weet na al deze *narrow escapes* beter: we zijn een stel, een hecht koppel. ◀

We hebben een haat-liefdeverhouding: Kees kan onhandelbaar en recalcitrant zijn. Toch blijft de vervoerder van mijn spullen mijn maatje, mijn helper en redder in de nood.

Sommigen boezemt gebrek aan geluid angst in, voor mij schept geluidloosheid de ruimte om na te denken over waar het in het leven eigenlijk om gaat.

In de lengte, 3000 kilometer solo door de Noorse bergen - Myra de Rooy.

Uitgeverij Dato (2020), lecturis.nl.
ISBN 978-94-6226-388-8.
€ 29,95